

Peritoneale Dialyse

informatie voor patiënten

 zna

Beste patiënt,

Je nieren werken bijna niet meer. De nefroloog heeft samen met jou beslist dat je met dialyse moet starten. Je hebt gekozen voor **peritoneale dialyse**. Je volgt een intensieve opleiding in het ziekenhuis, zonder te moeten blijven overnachten. Die opleiding duurt ongeveer 2 weken.

Na de opleiding komt de verpleegkundige thuis om de eerste dialyse voor te bereiden. Vanaf dit moment kan je zelf thuis de spoelingen doen of de thuisverpleging komt je helpen.

In deze brochure vind je de meeste informatie om thuis je dialyse te doen. Samen met de verpleegkundige overloop je deze brochure tijdens je opleiding.

Na een tijdje zal je merken dat je dialyse een onderdeel wordt van je leven. Er is terug tijd en energie voor je job, hobby's, uitstapjes en zelfs vakanties in het buitenland.

Heb je nog vragen of opmerkingen?

Schrijf ze op en breng ze mee naar een volgende afspraak in het ziekenhuis.

De nefrologen, diëtisten, sociaal assistenten en verpleegkundigen beantwoorden graag je vragen.

Met vriendelijke groeten,
De zorgverleners van de ZNA Nierkliniek

Bij ons kan je rekenen op veilige & kwaliteitsvolle zorg

De ZNA-ziekenhuizen dragen met trots het **JCI-kwaliteitslabel**. Dat kregen we van de **Joint Commission International (JCI)**. Het label bevestigt dat ZNA veilige en kwaliteitsvolle zorg aanbiedt. Je bent bij ons dus in goede handen.

Contactgegevens

Wat is Peritoneale Dialyse (PD)?

De PD-katheter

Een goede hygiëne is essentieel

Wat is CAPD?

Wat is APD?

Wat is het verschil tussen APD en CAPD?

Spoelvoelstoffen BAXTER

Materiaal bestellen

PD-consultatie in het ziekenhuis

De meest voorkomende problemen bij PD

Wat mag ik eten? Hoeveel mag ik drinken?

Op vakantie met peritoneale dialyse?

Meer lezen? Online bronnen

Contactgegevens

ZNA Stuivenberg

> nefrologen

- > dr. Wendy Engelen
- > dr. Conny Colson
- > dr. Ronny Daelemans
- > dr. Eric Gheuens
- > dr. Ilse Muyshondt
- > dr. Pieter-Jan Van Gaal

- > **03 217 72 37** PD- verpleegkundige
(van maandag t.e.m. vrijdag, tussen 8:00 u. – 14:00 u.)
- > **03 217 72 13** Hemodialyse
(van maandag t.e.m. zaterdag, tussen 7:00 u. – 19:00 u.)
- > **03 217 75 06** Spoed
(na 19:00 u. , zondagen en feestdagen)

- > st.nefrologie-pd@zna.be

ZNA Middelheim

> nefrologen

- > dr. Koen Bouman
- > dr. Jelle Bernaerts
- > dr. Koen De Boeck
- > dr. Mark Helbert
- > dr. Heidi Hoeben

- > **03 280 24 82** PD- verpleegkundige
(van maandag t.e.m. vrijdag, tussen 8:00 u. – 14:00 u.)
- > **03 280 24 89** Hemodialyse
(van maandag t.e.m. zaterdag, tussen 7:00 u. – 19:30 u.)
- > **0478 31 02 94** Wachtdienst
(na 19.30 u. , zondagen en feestdagen)
- > **03 280 240 51** Spoed
(na 19:30 u. , zondagen en feestdagen)

- > zna_mi_nefrologie_peritoneale_dialyse@zna.be

Baxter Travacare

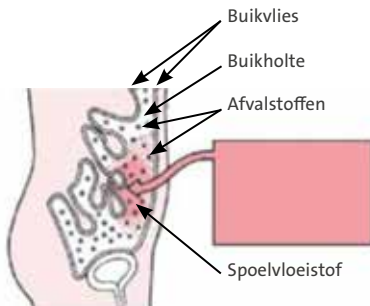
- > 02 386 86 16
- > belgium_shs_travacare@baxter.com

Baxter technische dienst

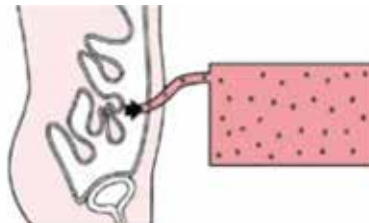
- > 068 27 30 60
- > belux_shs_technicalservices@baxter.com

Wat is Peritoneale Dialyse (PD)?

Peritoneale dialyse (PD) is een vorm van nierdialyse. We gebruiken het buikvlies of peritoneum om het bloed te zuiveren. Door het buikvlies stroomt veel bloed. Het buikvlies werkt als een soort **filter**. Het laat de afvalstoffen die het lichaam kwijt wil door. Het houdt de goede stoffen die het lichaam nodig heeft in het bloed. De dialyse gebeurt door **buikspoelingen**. Via een katheter wordt er een spoelvoeistof in de buikholtte gebracht. De spoelvoeistof trekt de afvalstoffen en het overtollige vocht aan uit het bloed naar de buikholtte. De afvalstoffen en het overtollige vocht worden samen met de **spoelvoeistof** verwijderd via de PD-katheter.

Spoelvoeistof loopt de buikholtte in

Spoelvoeistof met afvalstoffen loopt de buikholtte uit

De PD-katheter

Een PD-katheter is een **kunststof buisje** in de buik. Langs deze katheter loopt de vloeistof in en uit je buik.

De helft van de PD-katheter zit in de buikholte. Een deel van de katheter hangt uit de buik.

De plaats waar de PD-katheter uit de buik komt, noem je de **exit-site (ES)** of **huidpoort**.

PD-katheter geplaatst in de buik

Exit-site

Het plaatsen van je PD-katheter

Je krijgt een afspraak op de raadpleging van de chirurg voor het plaatsen van de PD-katheter. Hij/zij bekijkt of er een PD-katheter kan geplaatst worden. Dat kan bijvoorbeeld niet als je al veel buikoperaties hebt gehad.

De chirurg bekijkt of je tijdelijk met bepaalde **medicatie** moet stoppen, zoals een bloedverdunner. Hij beslist of er voor de operatie nog onderzoeken nodig zijn.

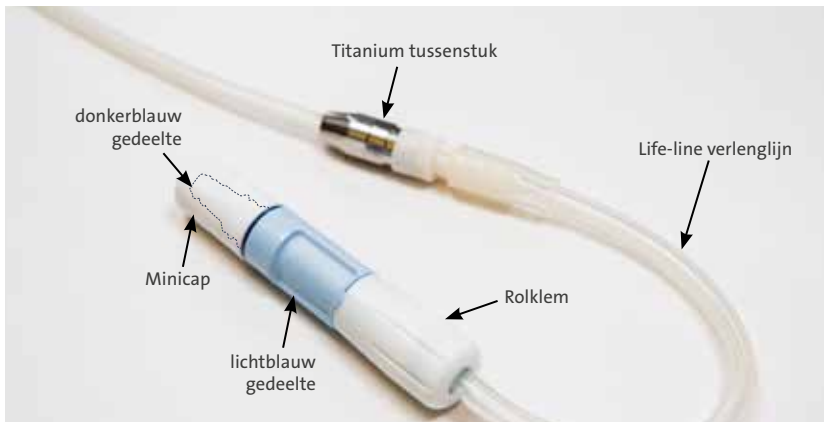
Je komt naar het ziekenhuis **1 dag voor de operatie of de dag van de operatie**. Je zal **1 à 2 nachten** in het ziekenhuis blijven.

Je brengt je thuismedicatie mee naar het ziekenhuis. 4 uur voor je operatie ben je **nuchter**: je mag dan niet meer eten of drinken.

De operatie gebeurt onder volledige narcose. De **chirurg** plaatst de PD-katheter via een kijkoperatie (**laparoscopisch**). Dat duurt 45 minuten. Voor een goede positie van de PD-katheter moeten je darmen zo leeg en soepel mogelijk blijven. Daarom start je na de operatie met een **laxeermiddel** (bijvoorbeeld Movicol®). Je blijft dit nemen zolang je dialyseert met een PD-katheter.

Als je naar huis gaat, geeft de PD-verpleegkundige de afspraken voor de verbandzorg en de opleiding mee.

De onderdelen van je PD-katheter

- Het deel van de PD-katheter buiten het lichaam is ongeveer 15 cm lang. Aan het uiteinde ervan zit een **titanium tussenstukje**.
- Op het titanium tussenstuk plaatst de PD-verpleegkundige een **life-line** (verlenglijn) van 25 cm.
- Aan de life-line koppel je de zakken met de spoelvroestof die op die manier in en uit de buik kan lopen.
- Het uiteinde van de life-line bestaat uit een **rolklēm**. De rolklēm heeft een lichtblauw gedeelte en een donkerblauw gedeelte:
 - Zet de rolklēm altijd open bij de start van een spoeling.
 - Zet de rolklēm altijd dicht op het einde van een spoeling.
 - Het **lichtblauw gedeelte** mag je altijd aanraken als houvast tijdens je handelingen.
 - Het **donkerblauw gedeelte** raak je niet aan. Het is steriel.
- Na de spoelingen sluit je het donkerblauw gedeelte af met een nieuwe **minicap** (afsluitdopje).

De postoperatieve periode

De eerste 4 weken na de plaatsing van je PD-katheter noemen we de postoperatieve periode. Je mag dan niet douchen.

Na de operatie heb je **drie wondjes** van ongeveer 1 cm in de buik en een exit-site (ES) waar de PD-katheter uit de buik komt. De wondjes, de ES en de katheter zijn afgeplakt met een verband. Dit **verband** blijft **5 tot 7 dagen** zitten.

Tijdens de postoperatieve periode verzorgt de PD-verpleegkundige het verband minstens 1x per week. Dit gebeurt in het ziekenhuis.

Mijn verband is losgekomen. Wat nu?

Neem contact op met je PD-verpleegkundige.

Gebeurt dit na 14.00 u op een werkdag of in het weekend?

- > Laat het oude verband zitten. Kleef er een nieuw verband over.
- > Bel de eerstvolgende werkdag (maandag – vrijdag) de PD-verpleegkundige. Zij spreekt verder met jou af.

Mijn ES doet plots veel pijn. Mijn ES bloedt hevig door het verband heen.

Neem contact op met je PD-verpleegkundige.

Gebeurt dit na 14.00 u op een werkdag of in het weekend?

- > Kom naar het ziekenhuis via spoed.

Een goede hygiëne is essentieel

Algemene tips

- > Hou je nagels kort en proper.
- > Je huisdier mag niet in de kamer komen waar je dialyseert.
- > Sluit ramen en deuren voor je je handen wast.
- > Draag een mondkapje wanneer je de katheter manipuleert. Is er iemand bij je in de kamer? Dan draagt ook die persoon een masker.
- > Ontsmet je handen gedurende 90 seconden voor elke handeling. De PD-verpleegkundige leert je correct ontsmetten.
- > Manipuleer de katheter alleen wanneer een spoeling of handeling echt nodig is.

Een keer te veel ontsmetten is beter dan een keer te weinig.

Dagelijkse verzorging van de exit-site (ES)

Na de postoperatieve periode verzorg je de ES zelf of met hulp van de thuisverpleging.

Deze chronische verzorging kan op 2 manieren:

- > **dagelijks tijdens de douche,**
- > **3x per week.**

Dagelijks tijdens de douche

Wat moet je doen?

- > Verwijder het verband.
- > Fixeer de katheter met een kleefpleister.
- > Was de ES met vloeibare zeep.
- > Spoel de ES schoon aan het einde van de douchebeurt.
- > Dep eerst de ES droog met een propere handdoek, daarna de rest van het lichaam.
- > Breng een nieuw verband aan op een droge huid.

3x per week

- > Volg hiervoor de instructies op de poster “Verzorging PD-katheter”.

Kies alleen voor deze methode als dagelijks douchen niet lukt.

- Voorbereiding
- PD-verbandset klaarmaken voor gebruik
- Verzorging
- Verband aanbrengen

Belangrijk is een goede fixatie van je PD-katheter door een bedekkend verband om tractie te vermijden.

Veelgestelde vragen

Controleer bij elke verzorging de ES.

Kijk dus goed naar de ES als je je verband vervangt.

Perfect

Goed (korstje)

Infectie

Is je ES rood of gezwollen? Doet je ES pijn? Etert je ES? Heb je koorts of voel je je ziek?

Dan is de kans groot dat er een infectie is op je ES. Neem direct contact op met je PD-verpleegkundige. Gebeurt dit na 14.00 u op een werkdag, of in het weekend? Kom dan naar het ziekenhuis via de spoed.

Ik heb korstjes rond mijn ES. Mag ik ze lostrekken?

Nee, dat mag nooit.

> Kleine korstjes

Doe niets met kleine korstjes. Ze komen vanzelf los.

> Grote korst

Zit er een grote korst op de ES? Trek de korst nooit los!

Week de korst gedurende enkele minuten met een kompres met Natriumchloride (NaCl 0.9%).

De korst komt vanzelf los.

Ik heb koorts, buikpijn en een troebele uitloop?

- Contacteer je PD-verpleegkundige en ga onmiddellijk naar het ziekenhuis.
- Je PD- verpleegkundige neemt bloed en neemt stalen van het dialysevocht in je buik. Zo weten we of je een **peritonitis** (buikvliesontsteking) hebt.
- Heb je peritonitis, dan start je nefroloog een behandeling met antibiotica op via je PD-katheter.
- Je nefroloog beslist hoe lang de antibioticakuur duurt.

Peritonitis krijg je wanneer een bacterie, schimmel of gist in je buik terecht komt. Dit gebeurt meestal omdat het donkerblauw gedeelte van je life-line niet meer steriel is. Een goede hygiëne is dus belangrijk. (zie tips p.11)

Het donkerblauwe gedeelte van mijn life-line is niet meer steriel.

Je hebt dit gedeelte aangeraakt of het kwam in contact met je kleding. Wat doe je?

- Doe een manuele uitloop.
- Plaats het donkerblauwe gedeelte 7 minuten lang in een steriel potje. Je krijgt dit van de PD-verpleegkundige.
- Neem contact op met je PD-verpleegkundige. Zij spreekt verder met jou af.
- Gebeurt dit na 14.00 u op een werkdag, of in het weekend? Bel de eerstvolgende werkdag (maandag – vrijdag) meteen de PD-verpleegkundige. Zij spreekt verder met jou af.
- Heb je buikpijn? Voel je je ziek? Is je uitloop troebel? Kom dan onmiddellijk naar de spoed.

Hoe vaak moet ik mijn life-line laten vervangen?

- Je life-line wordt 2x per jaar vervangen. Dit gebeurt altijd door de PD-verpleegkundige in het ziekenhuis.
- Heb je een infectie aan de ES of life-line? Dan kan de nefroloog beslissen om je life-line meteen te vervangen.

Gebruik ik best een verband of een PD-riem?

De beste keuze is een standaard bedekkend verband.

Ben je allergisch voor het verband of is je huid geïrriteerd? Dan kan je kiezen tussen 2 alternatieven:

Opsite gentle verband:

- Dit gebruik je op dezelfde manier als het gewone verband.

De PD-riem:

- Maak je PD-riem altijd goed vast.
- Plaats je life-line in je PD-riem. Je ES is dan niet afgedekt.
- Draag geen knellende kledij over je ES.

Is er een infectie op je ES? Gebruik dan geen PD-riem. Contacteer je PD-verpleegkundige.

Mag ik een bad nemen?

Ja, dat kan, maar:

- Kleef je ES altijd af met een ondoordringbaar bedekkend verband (bijvoorbeeld Tegaderm®, Opsite®).
- Je mag maximum **15 minuten** in bad.
- Verzorg na het bad meteen je ES.

Volg hiervoor de instructies op de poster 'Verzorging PD-katheter'.

Mag ik zwemmen?

Ja, dat kan, maar:

- Kleef je ES altijd af met een ondoordringbaar bedekkend verband (bijvoorbeeld Tegaderm®, Opsite®).
- Zwemmen kan in de zee of gechloreerd water. Zwem nooit in meren, rivieren of stilstaand water.
- Neem een douche na het zwemmen.
- Verzorg na het zwemmen meteen je ES. Volg hiervoor de instructies op de poster 'Verzorging PD- katheter'.
- Zwem **nooit** met een geïnfecteerde ES.

Mag ik in de sauna?

Ja, dat kan, maar:

- Je mag **geen hartproblemen** hebben.
- De sessies mogen maximum **20 minuten** duren.
- Wikkel het titaniumstuk in kompressen (beschermen tegen hitte).
- Neem een douche na de saunabeurt.
- Verzorg na de saunabeurt meteen je ES. Volg hiervoor de instructies op de poster 'Verzorging PD-katheter'.
- Ga nooit in de sauna met een geïnfecteerde ES.

Mag ik sporten?

Niet in de postoperatieve periode. Later kan het, maar de katheter moet zeer **goed gefixeerd** worden. Bespreek dit met je nefroloog of PD-verpleegkundige.

Contactsporten zijn verboden.

Mag ik dingen optillen?

Niet in de postoperatieve periode. Later kan het. Je mag maximaal 10 kg tillen.

Mag ik huisdieren houden?

Ja, dat kan maar:

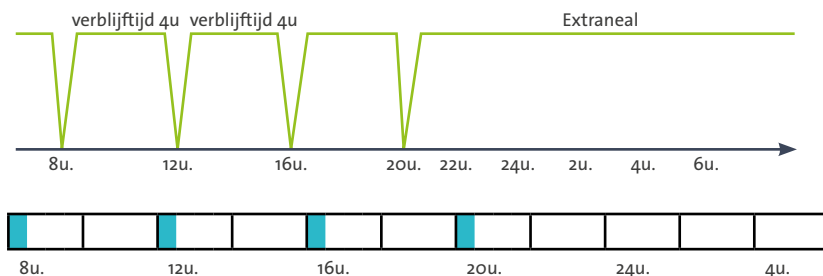
- Laat je huisdier (hond, kat, ...) nooit in de kamer waar je je PD- materialen bewaart of waar je dialyseert.

Wat is CAPD?

Wat is CAPD?

CAPD is peritoneale dialyse aan de hand van manuele spoelingen. Je doet de spoelingen zelf, zonder toestel.

- Voor de manuele spoeling gebruik je een twinbag (2 zakken). Bij een twinbag hangt een volle zak dialysaat aan een lege opvangzak.
- Je doet **4 buikspoelingen per dag**. Per buikspoeling heb je een uitloop en een inloop. Je begint altijd met een uitloop. Dit duurt ongeveer 20 minuten. Nadien doe je een inloop. Dit duurt ongeveer 10 minuten.
- Dit doe je elke dag, 7 dagen per week.
- Na de buikspoeling blijft de vloeistof ongeveer 4 uur in de buik tot de volgende buikspoeling.
- Bij de laatste buikspoeling van de dag ('s avonds) blijft de vloeistof ongeveer 12 uur in de buik, tot de volgende morgen.

CAPD toepassen: wat moet je doen?

Vul hiervoor de instructies op de poster 'CAPD'.

- Voorbereiding
- Aansluiten
- Uitloop
- Flush (ontluchten van de leiding)
- Inloop
- Afsluiten
- Afronden

Welke notities maak je bij CAPD?

Vul bij elke buikspoeling het invulblad in.

Voorbeeld invulblad:

DATUM: 15/07/2017				SG: 75kg			
Parameters		Uur	Conc.	Inloop	Uitloop	UF	Opm.
Kg	75,4	8:10	1,36	2000	2150	+150	Geen probleem
BD	136/81	12:00	1,36	2000	1950	-50	
Pols	76	16:30	1,36	2000	1700	-300	
T°	36,8	20:45	extraneal	1500	1600	+100	
						TOT. UF	-100

Uitleg van het invulblad

DATUM: 1				SG: 13			
Parameters		Uur 6	Conc. 7	Inloop 8	Uitloop 9	UF 10	Opm. 12
Kg 2							
BD 3							
Pols 4							
T° 5							
						TOT. UF 11	

1 Datum

De datum van de spoeling.

2 Kg (= kilogram)

Vul hier je gewicht in.

- > Weeg je 's morgens.
- > Dat doe je altijd **na** een toiletbezoek en **na** de 1ste spoeling.
- > Dat doe je altijd met dezelfde kledij of naakt.

LET OP!

Weeg je meer dan 2 kg boven je streefgewicht?
 Contacteer je PD-verpleegkundige.

3 BD (= bloeddruk)

Vul hier je bloeddruk in.

- > Meet je bloeddruk 's morgens.
- > Doe dit op een rustig moment (bijvoorbeeld: na het ontbijt).

4 Pols

Vul hier je polsslag in.

- > Je polsslag kan je aflezen op je bloeddrukmeter.

5 T° (= temperatuur)

Vul hier je lichaamstemperatuur in.

- > Meet je temperatuur 's morgens.

LET OP!

Heb je koorts en/of buikpijn? Deze symptomen kunnen wijzen op een buikvliesontsteking (peritonitis).

- > Neem direct contact op met je PD-verpleegkundige.
- > Gebeurt dit na 14:00 u. op een werkdag, of in het weekend?
 Kom direct naar het ziekenhuis via de spoed.

6 Uur

Vul hier het uur in waarop je de inloop van de buikspoeling begint.

- > Dit doe je 4x per dag.
- > Tussen de spoelingen met Dianeal heb je ongeveer 4u tijd. Je mag maximum 6 uur laten tussen 2 spoelingen.
- > De laatste inloop met Extraneal blijft tot de volgende ochtend in je buik.

7 Concentratie

Vul hier in welke concentratie vloeistof je gebruikt.

De nefroloog bepaalt welke concentratie je moet gebruiken. Je vindt een overzicht van alle concentraties op pagina (32, 33).

8 Inloop

Vul hier in hoeveel vloeistof je laat inlopen.

Meestal is dit 2000 ml. De nefroloog bepaalt hoeveel vloeistof je telkens moet laten inlopen. Dat hangt vooral af van je gewicht.

9 Uitloop

Vul hier in hoeveel vloeistof uitgelopen is.

- > Laat de vloeistof uitlopen. Koppel de zak los.
- > Weeg de zak. Zo weet je hoeveel vloeistof er uit de buik gelopen is.

10 UF (= ultrafiltratie)

Vul hier in hoeveel UF je hebt gehad.

Ultrafiltratie is het proces waarbij een spoelvloeistof overtollig vocht uit het lichaam onttrekt.

- > Neem de hoeveelheid uitloop (9) en trek er de hoeveelheid inloop (8) af.
- > Dit getal kan positief of negatief zijn.
Bij een positief getal ben je extra vocht kwijtgeraakt.
Bij een negatief getal heb je vocht in je lichaam bijgehouden.
Voorbeeld: 1780 uitloop - 2000 inloop = - 220 UF
2200 uitloop - 2000 inloop = +200 UF

11 Totale UF

Vul hier de totale ultrafiltratie van die dag in.

- > De totale UF bereken je een dag later, na de 1ste uitloop van de volgende dag.
- > Tel de 4 positieve en/of negatieve getallen van de UF van 1 dag op.
Voorbeeld: $+ 100 + 375 - 200 + 250 = + 525$

Waarom is het meten van je totale UF belangrijk?

- > Je gewicht moet ongeveer stabiel blijven.
- > Heb je regelmatig een negatieve totale UF? Dan kan dit een risico zijn. Te veel negatieve totale UF's kunnen erop wijzen dat je vocht vasthoudt (= overvulling).
 - > Controleer je gewicht.
 - > Plas je voldoende en blijft je gewicht stabiel? Dan is er geen probleem.
 - > Weeg je meer dan 2 kilo boven je streefgewicht? Contacteer dan je PD-verpleegkundige.

12 Opmerkingen

Wil je speciale zaken noteren? Doe dat hier.

Bijvoorbeeld

- > 3.86% gebruikt
- > pijnlijke uitloop
- > hoge bloeddruk

13 SG (=streefgewicht)

- > Je streefgewicht is het gewicht waarbij je niet te veel of te weinig vocht in het lichaam hebt. Je bloeddruk is dan goed geregeld en je hebt geen dikke voeten.
- > De nefroloog bepaalt je streefgewicht.

Wat is APD?

Wat is APD?

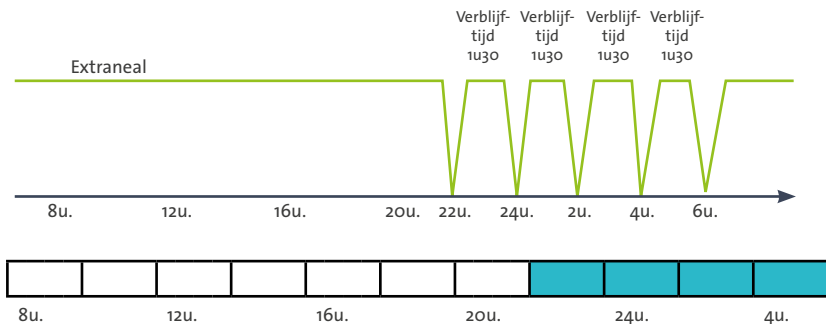
APD is peritoneale dialyse die je 's nachts doet met een toestel.

- Je gebruikt een **HomeChoice Claria toestel** met monobag/ singlebag (1 zak). Het toestel krijg je in bruikleen van de firma Baxter. Je dialyseert dus terwijl je slaapt.
- Een behandeling duurt meestal 8 uur. Je arts bepaalt het schema van je behandeling.
- Je PD-verpleegkundige stuurt dit schema 'online' naar je toestel.
- Jij bevestigt dit schema bij de opstart of wanneer je schema verandert.

Monobag

- Maak je toestel startklaar in de loop van de namiddag of avond. Plaats de leidingen en spoelvloeistoffen (monobag) op het toestel.
- Koppel jezelf aan als je gaat slapen. Het toestel voert de voorgeschreven behandeling uit. Er gebeurt eerst een uitloop. Dan volgen meestal 4 of 5 cycli. Elke cyclus bestaat uit een inloop, verblijftijd en een uitloop.
- Koppel jezelf los de volgende ochtend.

APD toepassen: wat moet je doen?

Volg hiervoor de instructies op de poster 'APD'.

- Voorbereiding
- Het programma verandert niet
- Het programma verandert wel
- Gegevens ingeven
- Toestel opbouwen
- Aansluiten
- Afsluiten
- Administratie
- Alarmen
- Bijlage

Welke notities maak je bij APD?

Belangrijk! Noteer eerst alle gegevens op je invulblad. Volg daarna de instructies voor het afsluiten van het toestel.

DATUM: 1		Streefgewicht (SG): 12			
Parameters		1ste uitloop 6	Totale UF B 7	Gem. ver. 8	Opm. 11
Kg 2					
BD 3		1ste uitloop - laatste inloop			
Pols 4		UF A 9			
T° 5		Totaal 24u. A+B 10			

1 Datum

De datum van de spoeling.

2 Kg (=kilogram)

Vul hier je gewicht in.

- > Weeg je 's morgens.
- > Dat doe je altijd **na** een toiletbezoek en **na** je behandeling.
- > Dat doe je altijd met dezelfde kledij of naakt.

LET OP!

Weeg je meer dan 2kg boven je streefgewicht?

Contacteer de PD-verpleegkundige.

3 BD (=bloeddruk)**Vul hier je bloeddruk in.**

- > Meet je bloeddruk 's morgens.
- > Doe dit op een rustig moment (bijvoorbeeld: na het ontbijt).

4 Pols**Vul hier je polsslag in.**

- > Je polsslag kan je aflezen op je bloeddrukmeter.

5 T° (= temperatuur)**Vul hier je lichaamstemperatuur in.**

- > Meet je temperatuur 's morgens.

LET OP!

Heb je koorts en/of buikpijn? Deze symptomen kunnen wijzen op een buikvliesontsteking (peritonitis).

- > Neem direct contact op met je PD-verpleegkundige.
- > Gebeurt dit na 14.00 u op een werkdag, of in het weekend?
Kom direct naar het ziekenhuis via de spoed.

6 Eerste uitloop**Vul hier het volume van de 1ste uitloop in.**

- > Dat volume lees je op het toestel.

**Bij de start van behandeling trekt het toestel eerst het vocht uit je buik.
Dit vocht is het volume van de 1ste uitloop.**

7 Totale UF (= getal B)**Vul hier de totale ultrafiltratie van de voorbije nacht in.**

- > Dat volume lees je op het toestel.

Ultrafiltratie is het proces waarbij een spoelvloeistof het te veel aan vocht uit je lichaam haalt. De totale UF is de som van de ultrafiltratie tijdens de cycli. De eerste uitloop hoort hier dus niet bij.

8 Gemiddelde verblijftijd

Vul hier de gemiddelde verblijftijd in.

- > Die tijd lees je op het toestel.

De gemiddelde verblijftijd is de tijd dat de vloeistof in je buik zit per cyclus. Meestal is dat 1u30min.

9 UF (= ultrafiltratie) (= getal A)

Vul hier de ultrafiltratie in van de 1ste uitloop

- > Dit (getal) moet je zelf berekenen.
- > Neem de hoeveelheid van de 1ste uitloop **6** en trek er de hoeveelheid van de laatste inloop af. De hoeveelheid van de laatste inloop is een vaste hoeveelheid, dit staat op het schema van je behandeling.
- > Bijvoorbeeld: 1550 (1ste uitloop) – 1500 (schema) = 50
Getal A = 50.

10 Totaal 24u

Vul hier de totale ultrafiltratie van de voorbije 24u in.

- > Neem de UF **9** en tel er de totale UF **7** bij. Dit is dus **A + B**.
- > Bijvoorbeeld: 50 (getal A) + 432 (getal B) = 482
Totaal 24u = 482

Dit getal kan positief of negatief zijn.
Bij een positief getal ben je extra vocht kwijtgeraakt.
Bij een negatief getal heb je vocht in je lichaam bijgehouden.

11 Opmerkingen

Wil je speciale zaken noteren? Doe dat hier.

Bijvoorbeeld

- > pijnlijke uitloop
- > veel alarmen
- > 3.86% gebruikt

12 SG (=streefgewicht)

- > Je streefgewicht is het gewicht waarbij je niet te veel of te weinig vocht in het lichaam hebt. Je bloeddruk is dan goed geregeld en je hebt geen dikke voeten.
- > De nefroloog bepaalt je streefgewicht.

Praktijkvoorbeeld van een invulblaadje bij een positieve 24u UF

DATUM: 22/07/2018		Streefgewicht (SG):			
Parameters		1ste uitloop	Totale UF B	Gem. ver.	Opm.
Kg	75,6	1550	432	1u28	
BD	136/79	1ste uitloop - laatste inloop 1550 - 1500			
Pols	62	UF A 50			
T°	36,4	Totaal 24u. A+B 482			

Praktijkvoorbeeld van een invulblaadje bij een negatieve 24u UF

DATUM: 22/07/2018		Streefgewicht (SG):			
Parameters		1ste uitloop	Totale UF B	Gem. ver.	Opm.
Kg	75,6	1350	100	1u22	Veel uitloop alarm gehad
BD	136/79	1ste uitloop - laatste inloop 1350 - 1500			
Pols	62	UF A -150			
T°	36,4	Totaal 24u. A+B -50			

Het alarm van je toestel gaat af. Wat nu?

- Blijf kalm! Er is geen gevaar.
- Welke soort alarmen zijn er?
 - Zelfcorrigerend alarm
BV. Je ligt op je verlenglijn. Te weinig uitloop omdat je lighouding niet ideaal is.
Wat gebeurt er? Je hoort **3 piepjes**.
Wat moet je doen? Verander van houding om het probleem op te lossen. Hoor je niets meer? Dan is het probleem opgelost.
Hoor je 6 piepjes? Dan is het probleem nog niet opgelost. Het alarm wordt een continu alarm (zie verder).
 - Continu alarm
Wat gebeurt er?
Dit alarm blijft piepen en wordt steeds luider. Je toestel geeft aan wat het probleem is.
Wat moet je doen?
 - Druk op STOP (rode knop).
 - Kijk in je handleiding om het probleem op te lossen.
 - Systemfout
Wat gebeurt er?
Dit alarm blijft piepen. Je toestel geeft 'systeemfout:xxxx' aan. Er is een fout in het toestel of in de cassette.
Wat moet je doen?
 - Druk op STOP om het geluid af te zetten.
 - Noteer het nummer van de systeemfout. Dat lees je op het scherm.
 - Kijk in je handleiding om te zien wat moet je moet doen.

- Kan je het probleem niet zelf oplossen?
Dan mag je voor 1 keer de behandeling overslaan door het toestel af te zetten. Slaap verder.
De volgende ochtend
 - doe je 1 manuele spoeling. Kijk op de poster CAPD voor je instructies.
Lukt de manuele spoeling niet? Bel dan je PD-verpleegkundige.
 - bel je – als dat nodig is – de technische dienst van Baxter of je PD-verpleegkundige.

**De technische dienst van Baxter is elke dag bereikbaar
van 7:00 tot 23:00.**

Wat is het verschil tussen APD en CAPD?

	CAPD	APD
Wat?	Continue Ambulante Peritoneale Dialyse	Automatische Peritoneale Dialyse
Wanneer?	overdag	's nachts
Hoe?	met de hand	door het toestel
Hoe vaak?	4 keer per dag	1 keer per dag
Hoe lang?	40 minuten per wisseling	8 uur
Wanneer start je?	's morgens	's avonds

Spoelvloeistoffen BAXTER

Welke soorten spoelvloeistoffen zijn er ?

- Er zijn **verschillende soorten spoelvloeistoffen om mee te dialyseren**. Zowel het **volume** (liter) als de concentratie (percentage suiker of werkzame bestanddelen) van de spoelvloeistof kunnen verschillen. Elke concentratie heeft haar eigen kleur op de verpakking.
- Je nefroloog bepaalt welke soort en hoeveel vloeistof je gebruikt. Dit hangt af van de kenmerken van je buikvlies.

De PET-test (Peritoneaal EquivalentieTest) bepaalt de kenmerken van je buikvlies. Deze test doen we bij de start van je dialyse en daarna 1x per jaar. De test gebeurt in het ziekenhuis.

Physioneal

- Physioneal is een spoelvloeistof met een fysiologische zuurtegraad (pH 7.4). Dit wil zeggen dat de pH hetzelfde is als die van je lichaam.
- Er zijn 3 verschillende glucoseconcentraties:

Physioneal 1.36%: geel etiket
Deze spoelvloeistof gebruiken we het meest.

Physioneal 2.27%: groen etiket
Bevat meer suiker. Suiker trekt meer vocht aan. Je nefroloog adviseert deze spoelvloeistof als je niet genoeg UF hebt met 1.36%.

Physioneal 3.86%: oranje etiket
Bevat nog meer suiker. Je nefroloog beslist of je deze spoelvloeistof mag gebruiken.

- Een zak Physioneal bestaat uit 2 delen. De PD-verpleegkundige leert je de twee delen te mengen.

Extraneal: paars etiket

- Extraneal is een spoelvloeistof met icodextrine in plaats van glucose. Daarom kan deze vloeistof tot 12 uur in je buik blijven.

- Bij CAPD blijft het heel de nacht in je buik. Bij APD blijft het heel de dag in je buik.

Nutrineal: blauw etiket

- Nutrineal bevat geen glucose, maar wel eiwitten. Je gebruikt 1 zak spoelvloeistof per schema.
- Deze vloeistof kan de nefroloog voorschrijven :
 - als je diabetes hebt,
 - als je overgewicht hebt,
 - als je ondervoed bent.

Materiaal bestellen

Je hebt veel materiaal nodig om peritoneale dialyse thuis te doen.

- Materiaal voor je ES -> via het ziekenhuis
- Materiaal voor je HomeChoice Claria-toestel -> via Baxter

Materiaal voor de ES

- Bijvoorbeeld: handontsmetting, maskers en verbandmateriaal.
- Je krijgt dit materiaal van je PD-verpleegkundige tijdens de consultatie.
- Je moet genoeg materiaal hebben tot de volgende consultatie. Zorg dus voor voldoende voorraad voor 6 tot 8 weken.
- Wat moet je doen?
 - 1 dag voor de consultatie:
 1. Neem een nieuwe bestellijst. (zit in je groene kaftje)
 2. Controleer je voorraad.
 3. Duid op je bestellijst aan hoeveel je nodig hebt voor de volgende 6 tot 8 weken.
 - Breng mee naar de consultatie:
 1. Je ingevulde bestellijst.
 2. Een stevige zak of trolley om je materiaal te vervoeren.

Bestellijst

Identificatie Patiënt	 Peritoneale dialyse bestellijst
-----------------------	--

BESTELLIJST

OMSCHRIJVING	AANTAL
Tegaderm-pad (plastiek bedekkend verband)	
Mepore (wit bedekkend verband: anti-allergie)	
Chlohex (ontsmetting)	
Sterilium (blauwe handontsmetting)	
Steriele kompressen	
Tegaderm/opsite (doorzichtige plastic rol)	
Omnifix elastic (witte rol)	
Omnisilk (zijden kleefpleister)	
Non woven cellulose (papieren kleefpleister)	
Remove (verwijdert kleefresten)	
Skin prep (beschermingslaag huid)	
NaCl 0,9%	
CAPD verbandset	
Maskers	
Papieren handdoeken	

Materiaal van het HomeChoice Claria-toestel

- Bijvoorbeeld: spoelvloeistoffen, blauwe klemmen, minicaps, leidingen en connectionshields. Kijk op pagina p.38 en p.39 voor een overzicht van het materiaal.
- De firma Baxter levert dit materiaal.
- Je ontvangt per post een kalender met de beldagen (☎) en leverdagen (☺) wanneer je start met dialyse.

BELDAG | LEVERDAG

	Centrum: 0612046 Route Nr. 998 ZNA DEKENHUIS NETWORK ANTWERP 2000 ANTWERPEN		Baxter Belgium PARC DE L'ALLIANCE 1420 BRANE-LALLEUD Fax: +3223666637								
TRAVACALENDER 2018											
Januari	Februari	Mart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31

Beldag = ☎ Leverdag = ☺

Wat moet je doen?

- Controleer 1 dag voor de beldag(📞) hoeveel voorraad je hebt
 - Schrijf op de bestellijst wat je nog hebt staan. Tel alleen de volle dozen.
 - Leg dit bestellijstje bij je telefoon.

Identificatie
patient

Peritoneale dialyse
Bestellijst materiaal APD/CAPD

BESTELLIJST

Materiaal CAPD/APD

OMSCHRIJVING	AANTAL
Verbindingsschildje (60 stuks per doos)	
Minicaps (60 stuks per doos)	
Blauwe CAPD-afsluitklemmen	
Homechoice PD set 4-prongleiding	
Uitloopzakken 2x15 liter	
Uitloopzakken 3 liter	
Afvoerlijnen naar toilet	
Verlenglijnen naar patiënt	

Spoelvloeistoffen CAPD

PHYSIONEAL 40	AANTAL
2000ml Physioneal 1,36%	
2000ml Physioneal 2,27%	
2000ml Physioneal 3,86%	
NUTRINEAL	
2000ml Nutrineal	
EXTRANEAL	
2000ml Extraneal	

Identificatie
patient

Peritoneale dialyse
Bestellijst materiaal APD/CAPD

BESTELLIJST

Spoelvloeistoffen APD

PHYSIONEAL 40	AANTAL
2500ml Physioneal 1,36%	
2500ml Physioneal 2,27%	
2500ml Physioneal 3,86%	
5000ml Physioneal 1,36%	
5000ml Physioneal 2,27%	
5000ml Physioneal 3,86%	
NUTRINEAL	
2500ml Nutrineal	
EXTRANEAL	
2000ml Extraneal	

- Op de beldag 📞 belt Baxter je op. Geef je lijstje met voorraad door.
- Je kan de voorraad ook online doorgeven via het self-service platform van Baxter.
- Baxter berekent hoeveel materiaal je nodig hebt.
- Op de leverdag 😊 brengt Baxter je bestelling naar je huis. De chauffeur zet het materiaal op de juiste plaats en volgens vervaldatum.

**Baxter stuurt ongeveer 1 uur voor de levering een sms.
Er moet altijd iemand thuis zijn om de bestelling aan te nemen.**

Wat heb je nodig om CAPD uit te voeren?

minicap

De minicap is een steriel afsluitdopje. Je zet het op het uiteinde (donkerblauwe gedeelte) van je katheter. Dit is nodig om de katheter steriel te houden.

connectionschild

De connectionschild beschermt de verbinding tussen je life-line en het twinbagsysteem (volle en lege zak).

2 blauwe klemmen

De 1ste klem sluit de uitloopzak af tijdens de inloop. De 2de klem sluit de inloopzak af na de inloop.

Wat heb je nodig om APD uit te voeren?

minicap

De minicap is een steriel afsluitdopje. Je zet het **op het uiteinde** (donkerblauwe gedeelte) van je katheter. Dit is nodig om de katheter steriel te houden.

connectionschild

De connectionschild beschermt de verbinding tussen je life-line en de HomeChoice Claria.

4-prongleiding
of 8-prongleiding

Deze leiding verbindt de spoelzakken met elkaar en met je PD-katheter. Je gebruikt een 8-prongleiding als je meer dan 4 spoelzakken nodig hebt.

15 liter opvangzak
of bidon
of afvoerlenglijn

Na elke spoeling loopt het dialysevocht via de afvoerlijn uit je buik in een opvangzak of bidon.

Het dialysevocht kan ook van je buik naar het toilet, bad of douche lopen.

Je kan de afstand vergroten (tot max. 7m) door een afvoerlenglijn te gebruiken.

patiëntenverlenglijn

Deze lijn verlengt de leiding tussen jou en het dialysetoestel. Zo kan je 's nachts naar het toilet zonder af te koppelen. Je kan één of twee verlenglijnen gebruiken.

PD-consultatie in het ziekenhuis

De dokter beslist hoe vaak je op consultatie komt.

Meestal kom je elke 6 tot 8 weken op consultatie in het ziekenhuis.

Tijdens je consultatie zie je de dokter én de PD-verpleegkundige.

De dokter bekijkt je bloedresultaten, bespreekt je dialyse en je medicatie.

De PD-verpleegkundige neemt je bloeddruk en verzorgt je ES. Hij/zij geeft ook materiaal mee om je ES te verzorgen.

Heb je tussendoor vragen? Ben je bezorgd? Dan kan je zelf vragen om vroeger op consultatie te komen. Bel dan naar de PD-verpleegkundige om een afspraak te maken.

Kan je niet naar je afspraak komen? Laat dit weten! Bel de PD-verpleegkundige. Hij/zij geeft je een nieuwe afspraak.

Wat doe je 1 dag voor de consultatie?

- De 24 uur-urinecollectie.
 - Je **start** de collectie **bij** je 2de ochtendurine. Verzamel al je urine 24u lang in de bruine urinebus.
- Voorbereiding staal PD-vocht.
 - Gebruik je een afvoerlijn naar je toilet, bad of douche? Vandaag kan dit niet. Vang je dialysevocht op in een 15l opvangzak of bidon.
 - Let op dat er in de bidon geen resten zijn van chloor of javel. Soms gebruik je dit voor de geurhinder.
- Noteer het materiaal dat je moet meebrengen van het ziekenhuis op de bestellijst.
- Noteer de medicatie die je nodig hebt.

Wat doe je op de dag van de consultatie?

- Neem een staal van het PD-vocht.
 - CAPD: giet alle uitloopzakken van de voorbije 24u samen (in een emmer/bidon), meng dit goed en neem hier het staaltje van.
 - APD: neem een staal uit de 15l zak of bidon.
- Neem een staal van je ochtendurine.

Wat breng je mee naar de consultatie?

- de bruine urinebus,
- staal van je ochtendurine,
- staal van je PD-vocht,
- groen kaftje met de volgende documenten:
 - ingevulde bestellijst voor het materiaal van de ES,
 - lijstje van je medicatie die de dokter moet voorschrijven,
 - je dagelijkse APD of CAPD invulbladen,
 - Gebruik je EPO? Je schema + je bestelling EPO spuitjes.

Wat gebeurt er na de consultatie?

De PD-verpleegkundige belt je op met de resultaten.

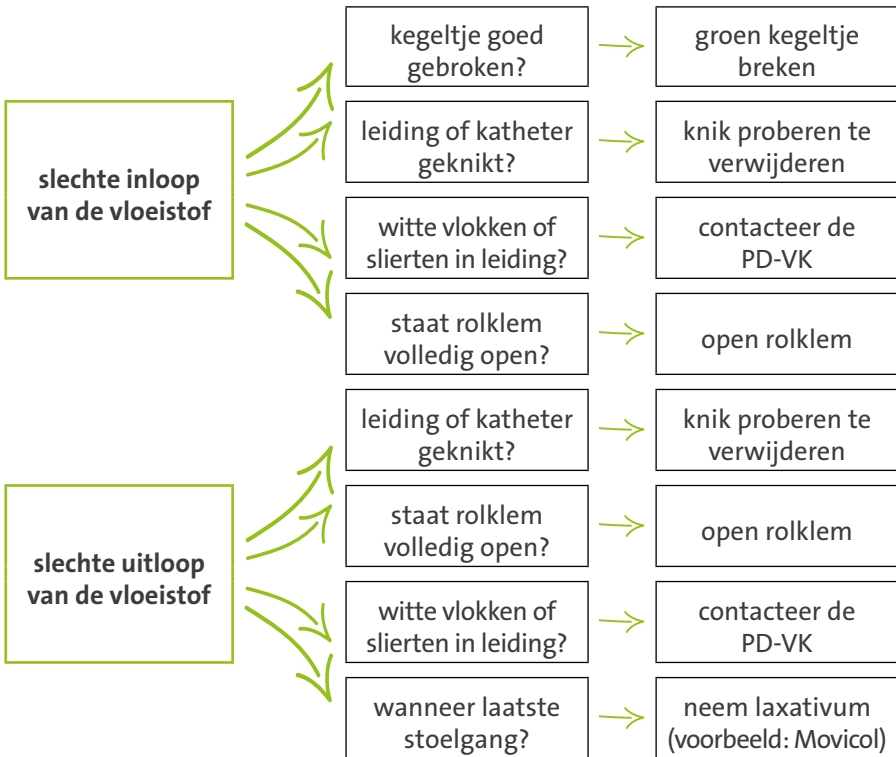
Ze laat je weten of er iets aan je medicatie of dialyseschema moet veranderen.

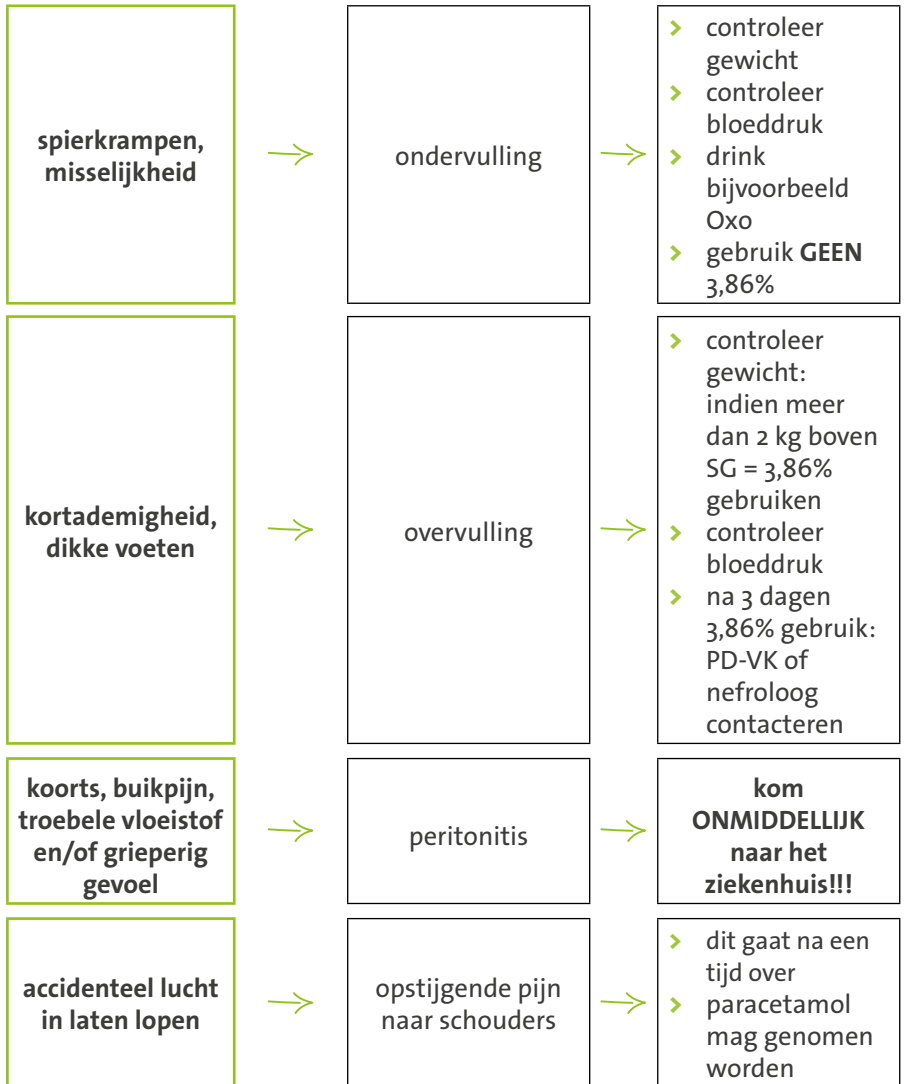
Wat als je spoelschema wijzigt?

- De PD-verpleegkundige wijzigt online je spoelschema.
- De PD-verpleegkundige belt je nieuwe schema door naar jou en naar Baxter.
- Jij bevestigt dit nieuwe schema op je toestel bij de eerstvolgende dialyse (zie poster APD pagina 5).
- Baxter doet automatisch een extra levering als je nieuwe producten nodig hebt.

De meest voorkomende problemen bij PD

Leidraad met veel voorkomende problemen en oplossingen

Wat mag ik eten? Hoeveel mag ik drinken?

Je krijgt uitleg van de diëtiste tijdens je opleiding of tijdens je consultatiemoment:

- > over wat je wel en wat je niet mag eten
- > over hoeveel je mag drinken

De diëtiste bespreekt je dieet aan de hand van je bloedresultaten en past je dieet aan als dat nodig is.

Hoeveel mag je drinken? Dat hangt af van hoeveel je nog plast.

Heb je vragen over je dieet? Zeg dit aan je PD-verpleegkundige of nefroloog. Zij maken voor jou een afspraak bij de diëtiste.

Op vakantie met peritoneale dialyse?

Zelf op weekend of naar het buitenland

Starten met dialyse is een grote verandering in je leven. Ook voor je omgeving is het wennen. Je kan peritoneale dialyse doen waar en wanneer je wil. Je hoeft niet thuis te blijven.

Wil je op reis? Bespreek dit altijd eerst met je nefroloog. Hij beslist of je gezond genoeg bent.

Wat moet je in orde brengen om op reis te kunnen gaan? Suggestie:

Wat heb je nodig?	Wat moet je hiervoor doen?
attest van je arts waarin staat dat je gezond genoeg bent om te reizen,	Vraag dit attest tijdens je consultatie aan je arts.
attest waarin staat dat je een HomeChoice Claria toestel gebruikt,	Vraag dit attest tijdens je consultatie aan je PD-verpleegkundige.
vakantieformulier voor Baxter: vloeistoffen en materialen voor je vakantieadres,	Vul dit formulier in samen met je PD-verpleegkundige.
bevestiging van je bestelling en levering door Baxter,	Informeer nu je vakantieadres over de levering van de materialen.
een dialysecentrum in de buurt van je vakantieadres.	Zoek online of vraag hulp aan de sociaal verpleegkundige.

Onder begeleiding van DIALVAK

DIALVAK organiseert het hele jaar door vakanties en uitstappen.

Alle dialysepatiënten van ZNA zijn automatisch lid van deze vereniging. Je reist altijd onder begeleiding van nefrologen en verpleegkundigen. Kijk in de wachtkamer of in niernieuws voor de agenda.

Meer lezen? Online bronnen

www.dialysekeuze.be
www.nierstichting.nl
www.allesovernieren.be

Jouw dialyse? Onze expertise!

Het **PD-team** begeleidt je op verschillende gebieden:

- De **nefroloog** volgt je gezondheid heel precies op zowel tijdens de consultaties als online.
- De **verpleegkundige** leidt je op, verzorgt je ES tijdens de consultatie, zorgt voor het nodige materiaal en is vaak de eerste contactpersoon wanneer je vragen hebt. De PD-verpleegkundige controleert elke dag je nachtdialyse.
- De **sociaal verpleegkundige** helpt je met vragen over bijvoorbeeld de mutualiteit, facturen, huishoudhulp. Als je het emotioneel moeilijk hebt, kan je bij haar terecht voor een gesprek.
- De **diëtiste** legt uit wat je wél en wat je niet mag eten. Als je vragen hebt kan je een consultatie met de diëtiste vragen. Dit is gratis voor dialysepatiënten.

Voor advies klare taal: Atlas, integratie en inburgering Antwerpen.